

ZORGPLAN PNIËLSCHOOL

INHOUDSOPGAVE ZORGPLAN

Inleiding

H 1 De schoolcontext

- 1.1 Inleiding
- 1.2 Visie op het onderwijs
- 1.3 Het schoolteam
- 1.4 Passend onderwijs
- 1.5 Missie, visie en ons onderwijskundig klimaat
- 1.6 VVE
- 1.7 De doelstellingen van het onderwijsaanbod
- 1.8 De kwaliteit van ons onderwijs
- 1.9 De resultaten van ons onderwijs
- 1.10 De Vreedzame school
- 1.11 Actiepunten n.a.v. dit hoofdstuk

H 2 Het systeem van interne begeleiding

- 2.1 Inleiding
- 2.2 Plaats en doel van de Interne Begeleider in de schoolorganisatie
- 2.3 De taken van de Intern Begeleider op de Pniëlschool
- 2.4 De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de Intern Begeleider
- 2.5 Het competentieprofiel van de Intern Begeleider
- 2.6 Actiepunten n.a.v. dit hoofdstuk

H 3 Het zorg- en verwijzingstraject, de zorgstructuur op de Pniëlschool

- 3.1 Inleiding
- 3.2 Pedagogisch handelen
- 3.3 De indeling in niveaus
- 3.4 De zorgstructuur in schema
- 3.5 De verschillende besprekingen
- 3.6 De interne specialistische leerkracht
- 3.7 Informatievoorziening aan en samenwerking met ouders
- 3.8 Contacten met externen
- 3.9 Schoolwisselingen
- 3.10 Actiepunten n.a.v. dit hoofdstuk

H 4 Het Leerling- en Onderwijs Volgsysteem (LOVS)

- 4.1 Inleiding
- 4.2 Methode afhankelijke en methode onafhankelijke toetsen
- 4.3 Schoolstandaard
- 4.4 Afspraken m.b.t. de afname en verwerking van toetsen op groeps- en schoolniveau
- 4.5 Observaties, diagnostische- en overige toetsen
- 4.6 Leerlingdossiers
- 4.7 Actiepunten n.a.v. dit hoofdstuk

INLEIDING

In dit zorgplan staat beschreven hoe de leerlingenzorg op onze school gerealiseerd is. Alle betrokkenen bij de school krijgen door het lezen van dit zorgplan een helder beeld over de uitgangspunten voor de zorgstructuur en hoe de zorg op onze school wordt vormgegeven. In het zorgplan is te lezen welke zaken inmiddels zijn gerealiseerd, en welke vervolgstappen er nog gemaakt moeten worden. Op deze wijze weet een ieder wat er van hem of haar verwacht wordt op het gebied van de leerlingenzorg, de procedures zijn helder omschreven. Met 'zorg' wordt het onderwijs op didactisch en pedagogisch gebied aan alle leerlingen bedoeld.

Met de afspraken in dit document geven we vorm aan kwalitatief goed onderwijs. Het zorgplan sluit aan bij de schoolgids, het schoolplan en op het zorgplan van PPO Rotterdam. Het zorgplan is een levend document en wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld.

Doelen van dit zorgplan zijn:

- Komen tot een eenduidige planmatige aanpak van de zorg op schoolniveau.
- Goed zicht krijgen op het huidige niveau van zorg op leerling-, groep- en schoolniveau.
- Concretiseren van de ontwikkelingswensen t.a.v. de verdere verbetering van het zorgaanbod.

HOOFDSTUK 1 DE SCHOOLCONTEXT

1.1 Inleiding

De Pniëlschool is een basisschool die valt onder de stichting PCBO Rotterdam-Zuid. Het markante gebouw van de Pniëlschool staat op de grens van de wijken Bloemhof, Hillesuis en Vreewijk. De school betreft leerlingen uit de wijken Vreewijk, Bloemhof en Hillesuis die ondergebracht zijn in de deelgemeente Feijenoord.

1.2 Visie op het onderwijs

Op de Pniëlschool vinden wij het belangrijk dat het onderwijs wordt aangeboden in duidelijke doorgaande leerlijnen. Wij hechten er waarde aan het aanbieden van de leerstof en de omgang met de leerlingen binnen een eenduidige structuur te laten plaatsvinden. Rust, orde en regelmaat zijn hierbij belangrijke elementen. Deze elementen dragen bovendien bij aan het creëren van een rustige en veilige omgeving waarin kinderen zich optimaal kunnen ontplooiën. Binnen het gehele onderwijsleerproces leggen wij het accent op de zelfstandigheid van de leerlingen, het opbrengstgericht werken en de begeleiding van de leerlingen die extra zorg nodig hebben. Het ontwikkelingsproces wordt nauwgezet gevolgd door middel van een goed opgezette zorgstructuur die nader is uitgewerkt in het zorgplan.

Om aan te kunnen sluiten bij het niveau van het kind, de zone van de naaste ontwikkeling te kunnen bepalen en de geformuleerde streefdoelen in het kader van opbrengstgericht werken te kunnen bereiken, worden observatie- en toetsgegevens nauwkeurig geanalyseerd en geregistreerd. Toetsgegevens worden verwerkt in de groepsplannen en schoolbreed gebruikt voor het opstellen van het schoolbeleidsplan. Op basis van de toetsresultaten worden de leerlingen ingedeeld in 3 aanpakken, welke in het groepsplan worden beschreven.

De intern begeleiders vervullen binnen dit proces een initiërende, begeleidende en bewakende rol. Het verlenen van extra zorg geschiedt in eerste instantie binnen de groep. Indien nodig kan ook extra hulp verleend worden buiten de groep. Leerkrachtvaardigheden zijn essentieel bij het bereiken van hoge onderwijsleerresultaten. Hierbij is het van belang om te blijven investeren in scholing op individueel- en teamniveau.

Leerlingen die bovengemiddeld presteren worden minimaal 1 dagdeel per week begeleid door de meer- en hoogbegaafdheidscoördinator. Dit gebeurt in de plusklas. Daarnaast monitort de meer- en hoogbegaafdheidscoördinator de ontwikkeling van deze leerlingen gedurende het schooljaar.

1.3 Het schoolteam

Op de Pniëlschool zijn naast de groepsleerkrachten en directie de volgende mensen werkzaam:

- Twee intern begeleiders, samen voor ongeveer 1,6 FTE.
- Eén schoolmaatschappelijk medewerker, voor ongeveer 1,5 dag per week.
- Een taal-, reken – en gedragspecialist die elk 1 dag per week ambulant zijn
- Eén fulltime onderwijsassistent voor ondersteuning in het kader van VVE.
- Eén fulltime onderwijsassistent voor ondersteuning in de schakelklas eerste opvang.
- Eén fulltime onderwijsassistent voor groep 0.
- Eén vakdocent bewegingsonderwijs, voor ongeveer 0,4 FTE, via 3S Sport.
- Eén administratief medewerkster voor 4 dagen per week.
- Eén medewerker ouderbetrokkenheid die fulltime wordt ingezet op ouderbetrokkenheid en naschoolse activiteiten.
- Eén fulltime conciërge voor facilitaire ondersteuning.

De volgende externe specialisten zijn werkzaam binnen onze school:

- Eén ambulante begeleider voor ca. 0,3 FTE (Leeskliniek van PPO Rotterdam).
- Twee logopedisten voor gezamenlijk ca. 0,8 FTE (Logopedisch Spectrum Nederland).
- Eén oefentherapeut voor ca. 0,4 FTE (B&B Oefentherapie voor kinderysiotherapie en cesartherapie).

1.4 Passend onderwijs

Passend onderwijs is de nieuwe manier, waarop het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, wordt georganiseerd. Het gaat daarbij om zowel lichte als zware ondersteuning. Uitgangspunt is dat alle leerlingen het onderwijs krijgen dat ze nodig hebben en op een onderwijsplek zitten die bij hen past.

Alle scholen werken samen in Samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Onze school maakt deel uit van het samenwerkingsverband Feijenoord.

Het geld dat vroeger werd uitgegeven aan de rugzakjes van individuele leerlingen gaat nu naar het Samenwerkingsverband. Er hoort voor ieder kind in principe een passende plek gevonden te worden, hierbij maakt het Samenwerkingsverband keuzes wat scholen nodig hebben om passend onderwijs te kunnen geven. Het betekent niet dat alle kinderen op iedere reguliere school zal kunnen worden geplaatst. Soms is de keuze voor een andere basisschool of voor speciaal onderwijs beter. Het betekent wel dat de schoolbesturen de plicht hebben een passende plek te zoeken voor een leerling die is ingeschreven. Dat wordt Zorgplicht genoemd. De extra ondersteuning die wij als school kunnen verzorgen staat beschreven in ons schoolondersteuningsprofiel (zie bijlage).

1.5 Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE)

Groep 0 valt volledig onder de verantwoordelijkheid van de Pniëlschool. Hierdoor wordt een vloeiende doorgaande leerlijn gecreëerd. Wij gaan er dan ook vanuit dat een leerling na groep 0 automatisch doorstroomt naar groep 1 op de Pniëlschool. Groep 0 onderscheidt zich van een peuterspeelzaal doordat de groep geleid wordt door een HBO-geschoolde leerkracht en doordat het verplicht aantal dagdelen verhoogd is van 4 naar 5. Groep 0 is geheel opgenomen binnen de zorgstructuur van de Pniëlschool. In de groepen 0 t/m 2 wordt gewerkt met het observatiesysteem KIIJK! Met behulp van dit observatiesysteem krijgen de leerkrachten een compleet beeld van de ontwikkeling van de leerling en op basis hiervan wordt het onderwijsaanbod afgestemd.

Door het analyseren van observatielijsten en de toetsen van het CITO Leerlingvolgsysteem (vanaf groep 2) wordt gekeken wat de leerlingen nodig hebben. Er zal daarna een gericht onderwijsaanbod worden geboden, gericht op de individuele behoeften van de leerlingen. Van de leerkracht wordt verwacht dat zij voor alle leerlingen ontwikkelingsdoelstellingen en te bereiken resultaten formuleren.

1.6 De doelstellingen van het onderwijsaanbod

1.6.1 Kerndoelen en leerlijnen

De doelstellingen van het onderwijsaanbod per leerjaar baseren wij op de kerndoelen en leerlijnen zoals gesteld door het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. De gebruikte lesmethoden voor de groepen 0 t/m 8 voldoen aan het onderwijsaanbod zoals bedoeld in de kerndoelen. Richtinggevend voor de uitwerking van de kerndoelen naar het leerstofaanbod is

het boek 'Van kerndoel tot leerlijn' van Marianne van der Stap, wat in elke groep aanwezig is, alsmede de leerlijnen zoals deze zijn uitgewerkt door het CED.

1.6.2 Referentieniveaus

De referentieniveaus beschrijven welke basiskennis en -vaardigheden leerlingen moeten beheersen voor taal en rekenen. Het is onderverdeeld in vier niveaus, op vaste punten in de schoolloopbaan. Aan het einde van de basisschool hoort een leerling op niveau 1 te zitten. Naast het gewenste niveau is er ook nog een streefniveau, voor kinderen die meer kunnen. Aan het einde van het VMBO (basis en kader) en MBO- 2 en MBO- 3 moet een leerling niveau 2 van het referentiekader beheersen. Van leerlingen aan het einde van de HAVO en MBO-4 wordt verwacht dat zij presteren op niveau 3. Aan het einde van het VWO hoort een leerling niveau 4 van het referentiekader te beheersen. Deze referentieniveaus zijn geen doel op zich, maar een middel om te zorgen voor een doorgaande leerlijn tussen de overgang naar een andere school. Ook helpt het om de onderwijskwaliteit met betrekking tot de basisvaardigheden te verbeteren.

1.7 De kwaliteit van ons onderwijs

De kwaliteit van het onderwijs heeft de voortdurende aandacht van het team. Kwaliteit bereiken we door een goede organisatie van het onderwijs op school.

Aandacht voor taal en rekenen staat bij ons hoog in het vaandel. We vinden het belangrijk dat de leertijd effectief gebruikt wordt. We dagen kinderen uit en spelen in op de individuele behoeften van het kind. Kinderen die nog meer uitdaging nodig hebben krijgen extra verrijkingsmateriaal aangeboden op verschillende vakgebieden. Wanneer er sprake is van meer- of hoogbegaafdheid, worden kinderen gedurende een dagdeel opgevangen in de plusklas.

De volgende punten leveren een bijdrage aan de kwaliteit van ons onderwijs:

- een goed pedagogisch klimaat
- veel aandacht en tijd aan de basisvakken taal en rekenen
- duidelijke leerdoelen
- goed klassenmanagement
- bewaking van effectieve leertijd
- duidelijke en effectieve instructie in 3 aanpakken aan de hand van groepsplannen
- frequente evaluatie van resultaten
- hoge verwachtingen van de mogelijkheden van onze leerlingen
- betrokkenheid van leraren, leerlingen en ouders bij het onderwijsproces
- voortdurende professionalisering op individueel en teamniveau

Kwaliteit houdt ook in dat we als team van elkaar willen blijven leren (datateams, collegiale consultatie). Er bestaan daarnaast diverse netwerken, o.a. van boven- en onderbouwleerkrachten en interne begeleiders (IB-ers), waarbinnen ook kennis kan worden uitgewisseld met derden. Via vakliteratuur en scholing blijven we op de hoogte van actuele ontwikkelingen binnen het onderwijs.

1.8 De resultaten van ons onderwijs

1.8.1 Toetsing en analyse

Het meten van de resultaten van het onderwijs op korte termijn doen wij aan de hand van de methodegebonden toetsen. Met behulp van deze toetsen kunnen wij controleren of de leerlingen de behandelde stof beheersen. De toetsresultaten worden zo genoteerd dat zowel een individuele analyse, als een groepsanalyse mogelijk is. Naast de methodegebonden toetsen gebruiken wij Cito-toetsen. De toetsresultaten kunnen worden afgezet tegen een landelijke normering. De Cito-toetsen maken deel uit van een leerlingvolgsysteem. Hierdoor kunnen wij de prestaties van zowel de individuele leerling, als van de groep gedurende de hele schooltijd volgen.

1.8.2 Opbrengstgericht werken d.m.v. datagestuurde werken – 4D

Cyclisch proces

Om goed onderwijs te kunnen organiseren, waarbij er juiste instructie en passende feedback wordt gegeven heb je **data** nodig die aangeeft wat de leerlingen beheersen en nodig hebben. Deze data bestaat uit methode afhankelijke resultaten, methode onafhankelijke resultaten, observaties, interactie (verbale en non-verbale reacties), etc..

Data uit methode afhankelijke toetsen wordt geanalyseerd om te bekijken of de leerlingen de lesstof daadwerkelijk hebben begrepen. Data uit methode onafhankelijke toetsen wordt geanalyseerd om de resultaten te vergelijken met het landelijk gemiddelde.

Na het verzamelen van alle *data* wordt via **duiden**, in vier stappen, betekenis gegeven aan data:

1. In eerste instantie *voorspellen* de leerkrachten wat ze verwachten te zien in de data. Leerkrachten wordt zich bewust van hun eigen referentiekader
 2. Data wordt *visueel* gemaakt, zodat informatie uit data wordt gehaald. Data wordt tastbaar en overzichtelijk gemaakt.
 3. Door de informatie te *observeren* wordt bekeken wat er in de data wordt gezien. Hierbij wordt gekeken naar data zonder al meteen een uitleg te geven.
 4. Dit roept vragen op, waardoor leerkrachten *vragen gaan stellen*. Leerkrachten gaan opzoek naar mogelijke verklaringen. De onderdelen van het onderwijsleerproces kunnen hierbij een houvast geven.
- Aan de hand van bovenstaande data-analyse worden **doelen** geformuleerd waarmee de leerkracht vorm geeft aan zijn/haar onderwijs.

Om tot goede doelen te komen hanteert de leerkracht drie criteria.

De doelen zijn *hanteerbaar*. Het doel is zo groot of klein dat het in de gestelde periode aan bod kan komen. (les-periode-week)

Om daaraan recht te doen, moet je je in gedachten een beeld vormen van de stappen die nodig zijn om die vaardigheid onder de knie te krijgen. (Lemov, 2010)

Het doel vormt een logisch en sluitend geheel dat toewerkt vanuit een lesdoel naar een week- en/of periodedoel.

Tevens zijn de doelen *meetbaar*. Met een toets of een opdracht kan een score worden gemeten wat aantoont of het doel wel of niet is behaald. Hierbij wordt het meten niet gezien als een eindpunt, maar het startpunt van leren en lesgeven.

Ten slotte is het doel *uitdagend* voor de leerlingen.

Leerlingen worden betrokken bij stellen van individuele doelen. Eigenaarschap van hun eigen leerproces is hierbij het uitgangspunt.

Doelen worden zo SMART mogelijk geformuleerd.

Door doelen heel SMART te formuleren kunnen gewoontes in handelen, de routines die zijn ontstaan, doorbroken worden.

Specifiek beschrijven welk gedrag je wanneer en op welke manier wilt veranderen kan hierbij helpen.

Op basis van alle data en de geformuleerde doelen weet de leerkracht wat hij/zij anders gaat **doen**.

Doordat je met behulp van data meer zicht krijgt op je handelen en op het resultaat van je handelen, kun je ook beter je handelen in de goede richting aanpassen.

Het veranderen van handelen heeft betrekking op het gehele onderwijsleerproces, te denken aan:

- pedagogisch handelen; inzet gedragsregels, feedback geven, gesprekken voeren
- didactisch handelen; directe instructiemodel, aansluiten bij het juiste competentieniveau, stimuleren om actief mee te denken en te doen
- leerstofaanbod; lesstof/methodes die aansluiten bij het niveau van de leerlingen
- leertijd; gestelde, gerealiseerde en effectieve leertijd
- klassenmanagement; inrichting klas, organisatie van de lessen.

De data-analyses worden gebruikt om het nieuwe groepsplan op te stellen.

In alle groepen is een kopie aanwezig van het boek 'Alles is Data' waarin bovenstaande werkwijze uitgebreid wordt beschreven.

Werken in datateams

Op de Pniëlschool organiseren we drie keer per jaar een datateam waarbij we met elkaar het cyclisch proces doorlopen.

Twee keer per jaar analyseren we met elkaar de opbrengsten van de methode onafhankelijke toetsen (CITO) en de methode afhankelijke toetsen op didactisch gebied. Eén keer per jaar analyseren we met elkaar de opbrengsten van de methode onafhankelijke toets (SCOL)m.b.t. de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Wij voelen ons als team verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs op de Pniëlschool en voor de resultaten van alle leerlingen.

Door samen data te analyseren en de vervolgstappen te bepalen vergroten wij de gemeenschappelijke betrokkenheid en verantwoordelijkheid voor de leeropbrengsten.

In datateambijeenkomsten (minimaal 2 keer per jaar voor reguliere groepen en 4 keer per jaar voor schakelklassen eerste opvang) worden toetsresultaten geanalyseerd, het pedagogisch en didactisch handelen en de gepleegde interventies van de leerkracht besproken en worden ervaringen uitgewisseld.

1.8.3. Schoolanalyse

Tweemaal per jaar presenteren de IB-ers de toetsresultaten aan het gehele team (schoolanalyse). De resultaten van de schoolanalyse worden mede gebruikt voor het bepalen van de actiepunten in het plan van aanpak (jaarlijks) en het beleidsplan (4-jaarlijks).

De toetsresultaten vormen het uitgangspunt voor de doelstellingengesprekken die jaarlijks met alle leerkrachten worden gehouden.

Daarnaast vindt ook op stichtingsniveau twee keer per jaar doelstellingengesprekken plaats naar aanleiding van de behaalde toetsresultaten, deze worden gevoerd door directie en IB-ers. Ter voorbereiding van dit gesprek worden alle behaalde resultaten en gestelde doelen voor de volgende periode genoteerd in een managementoverzicht. Deze wordt samen met de trendanalyses ingeleverd bij het bestuur. Deze documenten vormen de basis voor de schoolanalyse.

Op de Pniëlschool hebben wij te maken met een hoog aantal leerlingen wat in- en uitstroomt. In het managementoverzicht maken wij onderscheid tussen leerlingen die korter dan één jaar/korter dan 4 jaar in Nederland zijn. Op deze manier kunnen wij de kwaliteit van de doorgaande lijn op de Pniëlschool monitoren.

In groep 8 nemen alle leerlingen in oktober deel aan het Drempelonderzoek. Naar aanleiding van de resultaten van het Drempelonderzoek wordt bepaald welke leerlingen wel of niet deelnemen aan de CITO-Eindtoets of de Niveautoets. Aangezien de CITO-toets op veel scholen in Nederland wordt afgenomen, geven de resultaten van die toets ons een beeld van de prestaties van de leerlingen op onze school in vergelijking met leerlingen op andere scholen in het land.

De opbrengsten en kwaliteit van ons onderwijs zijn goed, dat blijkt uit de eind- en tussenopbrengsten van de landelijk genormeerde toetsen.

1.8.4 Gegevens CITO Eindtoets

CITO score de afgelopen jaren:

Alle leerlingen m.u.v. PRO en korter dan twee jaar op school en korter dan 4 jaar in Nederland: 2016-2017: 71,1, 2017-2018: 72,1, 2018-2019: 80, 2019-2020: geen eindtoets ivm corona. De ondergrens van de inspectie lag op 74 (2017) en 75 (vanaf 2018).

1.9 Schakelklas Eerste Opvang

Kinderen van 6 t/m 12 jaar die geen of weinig Nederlands spreken *en korter dan 1 jaar in Nederland zijn*, krijgen extra begeleiding om het Nederlands te leren spreken, lezen en schrijven. Na ongeveer één jaar in de Schakelklas Eerste Opvang te zijn opgevangen, stromen de leerlingen uit naar de reguliere groep, hetzij op de Pniëlschool, of op een school in de nabije woonomgeving van de leerling. Leerlingen worden na uitstroom geplaatst in de groep die het beste past bij hun didactische leeftijd. De leerlingen die in groep 3 en 4 terechtkomen, kunnen na de periode van 40 weken in de Schakelklas Eerste Opvang meestal redelijk met het reguliere onderwijs meedoen en worden over het algemeen geplaatst in de groep waar zij gezien hun leeftijd in horen. Oudere leerlingen hebben meestal meer moeite om aan te sluiten bij het niveau van de groep waarin zij gezien hun leeftijd in horen en worden daarom eventueel ingedeeld in een lagere groep.

Kinderen die jonger dan 6 jaar zijn en geen of weinig Nederlands spreken worden in de reguliere groepen 1 en 2 opgevangen. Kinderen die ouder dan 12 jaar zijn en geen of weinig Nederlands spreken worden verwezen naar de Internationale Schakelklas, waar ze aangepast onderwijs krijgen op alle leerstofgebieden.

1.10 De Vreedzame School

De Vreedzame School is niet zomaar een lesmethode, maar werkt aan een 'vreedzame' cultuur in klas en school. Dat vraagt een doorlopende pedagogische lijn in de school. De Vreedzame school beschouwt de klas en de school als een leefgemeenschap waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen en waarin kinderen leren wat het betekent om een democratisch burger te zijn: open staan voor en kunnen overbruggen van verschillen tussen mensen, een bijdrage leveren aan het algemeen belang en actief verantwoordelijk willen zijn voor de gemeenschap. Daarmee bieden we kinderen perspectief en hoop en leren zij ervaren dat "zij er toe doen".

Op het niveau van de leerlingen streeft het programma er naar om kinderen het volgende te

leren:

- op een democratische manier met elkaar beslissingen te nemen;
- constructief conflicten op te lossen;
- verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en voor de gemeenschap;
- een open houding aan te nemen tegenover verschillen tussen mensen;
- Welke principes de grondslag zijn van onze democratische samenleving;

1.11 Actiepunten n.a.v. dit hoofdstuk

- Werken aan verbinden van de kerndoelen, tussendoelen, leerlijnen en leerstofaanbod per groep.
- Certificering Ouderbetrokkenheid 3.0.
- Maken van een plan van aanpak naar aanleiding van de SCOL-resultaten op school-, groeps- en individueel niveau.
- Implementatie en incorporatie onderdelen traject De Vreedzame School.

HOOFDSTUK 2 HET SYSTEEM VAN INTERNE BEGELEIDING

2.1 Inleiding

De organisatie van de leerlingzorg is de verantwoordelijkheid van de school als geheel. Het systeem van interne begeleiding is een reeks van samenhangende activiteiten die door en binnen de school worden verricht. Deze activiteiten zijn gericht op het signaleren, analyseren, diagnosticeren, remediëren en evalueren bij onderwijsproblemen. Het systeem bewerkstelligt een planmatige aanpak op zowel individueel-, groeps- als schoolniveau.

2.2 Plaats en doel van de Intern Begeleider in de schoolorganisatie

(bron: minimumstandaard)

De Intern Begeleiders hebben tot taak de leerlingzorg op de school te coördineren. Deze functionarissen zijn medeverantwoordelijk voor de zorgstructuur binnen de school en hebben een adviserende, stimulerende, informerende en begeleidende rol naar de groepsleerkrachten, met als doel een optimale onderwijssituatie voor alle leerlingen te ontwikkelen. Voorts hebben de Intern Begeleiders de taak om groepsleerkrachten te ondersteunen bij het ontwikkelen van pedagogische en didactische vaardigheden, waardoor aan de instructiebehoefte van alle leerlingen binnen de groep tegemoet kan worden gekomen. Tevens worden onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen binnen de school geïnitieerd en de implementatie hiervan ondersteund.

2.3 Taken van de Intern Begeleider op de Pniëlschool

De taken van de Intern Begeleider (IB-er) op de Pniëlschool richten zich vooral op de coördinatie en afstemming van de leerlingzorg op school.

Coördinatie leerlingzorg

- het uitvoeren van de taken van de aandachtsfunctionaris betreffende zaken rondom kindermishandeling en huiselijk geweld
- het afgeven van signalen in het signaleringssysteem SISA/landelijke verwijzindex
- het coördineren en voorbereiden van groepsbesprekingen, besprekingen met de schoolcontactpersoon (SCP), besprekingen met Schoolmaatschappelijk Werk (SMW) en het Onderwijszorgoverleg (OZO)
- het gezamenlijk met de groepsleerkracht voorbereiden van de inleiding en de hulpvraag voor het SCP en OZO,
- het ondersteunen bij het opstellen van individuele handelingsplannen, groeidocumenten en ontwikkelingsperspectieven en het waarborgen van de evaluatie.

Ondersteuning van de leerkracht op groepsniveau

- het ondersteunen van leerkrachten bij het ontwikkelen van pedagogische en didactische vaardigheden
- het borgen van en toezien op het geformuleerde beleid betreffende het onderwijsleerproces
- het observeren van een groep of individuele leerlingen en op basis daarvan leerkrachten adviseren bij het organiseren van passend onderwijs
- het coördineren van de afname van diagnostisch onderzoek bij leerlingen die uitvallen op signaleringstoetsen
- het drie keer per jaar voeren van groepsbesprekingen met leerkrachten,

- het ondersteunen (adviseren) bij het opstellen van groeps- en individuele handelingsplannen
- bespreken en evalueren van individuele – en groepshandelingsplannen en de ontwikkelingsperspectieven met de leerkracht
- het controleren van de voortgang van individuele handelingsplannen en de evaluatie hiervan met de betrokken leerkrachten
- het voeren van oudergesprekken op verzoek van en/of in samenwerking met groepsleerkrachten.
- het voeren van ouder(advies)gesprekken samen met de leerkracht, indien nodig in samenwerking met de SCP-er
- het jaarlijks (tussentijds) controleren van de Leerlingen–Zorgmap
- het coördineren van het opstellen van onderwijskundige rapporten, groeidocumenten (PPO) en het invullen van formulieren voor speciaal basisonderwijs en instanties.
- het leidinggeven aan en aansturen van zorgtrajecten.

Zorgtaken op schoolniveau

- het jaarlijks opstellen van de toetskalender en bestellen van de benodigde toetsmaterialen
- het tweewekelijks voeren van overleg met het Managementteam (MT)
- op verzoek het adviseren van de directie bij aannname en plaatsing van nieuwe leerlingen
- het d.m.v. klassenconsultaties controleren op voortgang en resultaten van het onderwijsleerproces en rapporteert dit ook naar het MT
- het begeleiden van leerkrachten naar aanleiding van klassenconsultaties en groepsbesprekingen, op verzoek van de desbetreffende leerkracht of op verzoek van de directie
- het organiseren van studie(mid)dagen in overleg met het MT
- het voorbereiden van inhoudelijke agendapunten voor teamvergaderingen in overleg met het MT
- het ondersteunen van de bouwcoördinator bij invoering van nieuwe programma's e/o methoden in de groepen
- het inschakelen van externe instanties op groeps- of schoolniveau in overleg met het MT
- het toezien op de dossiervorming door leerkrachten
- het beheren van de orthotheek.

Beleidstaken op schoolniveau

- zorgdragen voor een systematische gegevensverzameling (op groeps- en schoolniveau), het analyseren van de gegevens en het bespreken ervan met het MT
- presenteren van de schoolanalyse naar aanleiding van CITO LOVS
- het voorbereiden en voorzitten van datateambijeenkomsten
- het bijhouden van nieuwe ontwikkelingen op onderwijsinhoudelijk gebied en het inbrengen van zaken die voor de school relevant zijn
- het opstellen en actualiseren van plannen en protocollen met betrekking tot de zorg en het presenteren hiervan in het MT-IB overleg
- het voeren van overleg met de reken-, lees- en meer- en hoogbegaafdheidscoördinator naar aanleiding van klassenconsultaties en/of resultaten.

Overleg met externen

- het organiseren en voeren van overleg met externe instanties en ouders, bij voorkeur samen met de groepsleerkracht
- het organiseren en voorbereiden van een OZO-overleg en SCP/LAN-overleg
- het actief participeren in externe netwerken (IB-netwerken, samenwerkingsverbanden)
- het tijdig inschakelen van het PPO en andere instanties en de bewaken van de voortgang
- het voeren van extern overleg met de schoolcontactpersoon (SCP-er), Centrum Jeugd & Gezin (CJG), het wijkteam en andere zorginstanties.

2.4 Verantwoordelijkheden en bevoegdheden

De IB-er is medeverantwoordelijk voor het signaleren van knelpunten op groeps- en schoolniveau en heeft als zodanig een inbreng in het overleg met het MT. De IB-er heeft binnen het overeengekomen takenpakket de bevoegdheid leerkrachten aan te spreken op het uitvoeren van gemaakte afspraken. Bij in gebreke blijven is de IB-er bevoegd de directie op de hoogte te brengen. De IB-er is bevoegd tot het begeleiden van leerkrachten.

Verantwoordelijkheden en bevoegdheden worden elk schooljaar in overleg bijgesteld, afhankelijk van ontwikkelingen in de schoolsituatie.

2.5 Het competentieprofiel van de Intern Begeleider

De IB-ers volgen de Masteropleiding Intern Begeleider of hebben deze reeds afgerond. De competenties van de IB-er zijn beschreven in het persoonlijk bekwaamheidsdossier en zijn terug te vinden in het competentieprofiel van stichting PCBO.

2.6 Actiepunten n.a.v. dit hoofdstuk

- Het reorganiseren en actualiseren van de orthotheek.
- Onderzoeken van de mogelijkheden van het CITO LOVS computerprogramma in combinatie met ESIS.
- Aanvullen taakomschrijving van woordenschatcoördinator en meer- en hoogbegaafdheid coördinator (met o.a. overlegmomenten met IB).

HOOFDSTUK 3 HET ZORG- EN VERWIJZINGSTRAJECT; DE ZORGSTRUCTUUR OP DE PNIËLSCHOOL

3.1 Inleiding

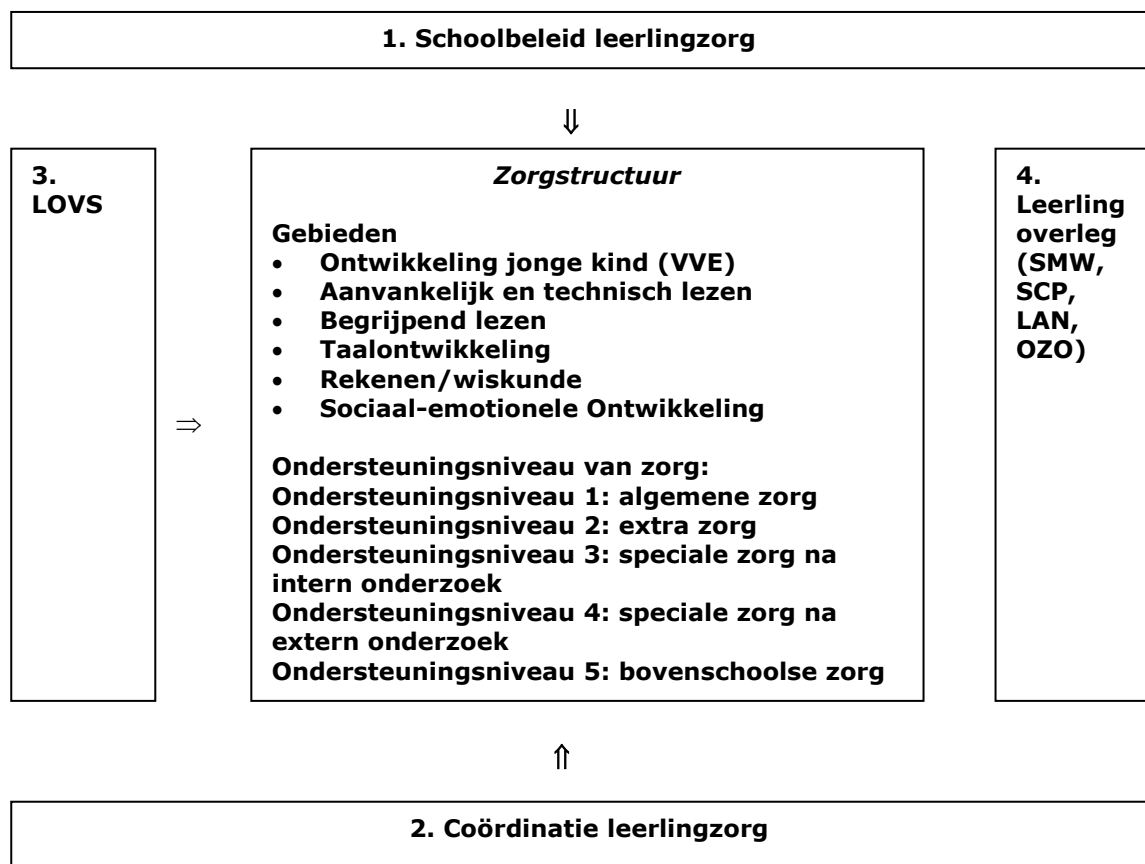
Kinderen verschillen van elkaar. Verschillen zijn er ten aanzien van de leercapaciteiten, de sociaal- emotionele ontwikkeling en het gedrag, de lichamelijke ontwikkeling en de sociaal- culturele achtergrond. Om leerlingen zoveel mogelijk 'op maat' te onderwijzen en uitval zoveel mogelijk te voorkomen, beschikt de school over een duidelijke zorgstructuur.

Alle zorg op school wordt op systematische wijze gesignaleerd en besproken. In de planmatige aanpak van kinderen met problemen is de hulp aan leerlingen verdeeld in vijf fasen:

- signaleren
- analyseren
- diagnosticeren en een handelings- of groepsplan opstellen
- aanpak/ remediëren
- evalueren

Deze vijf fasen vormen een cyclisch proces. De intern begeleider bewaakt onder eindverantwoordelijkheid van de directie het proces van planmatig handelen op schoolniveau en is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de uitvoering van deze vijf fasen.

De optimale zorgstructuur ziet er schematisch als volgt uit:

3.2 Pedagogisch handelen

3.2.1 Groepsvorming

Kinderen kunnen zich optimaal ontwikkelen in een groep waar een veilig en prettig klimaat heerst. Om deze reden vinden wij het belangrijk om aan het begin van een nieuw schooljaar nadrukkelijk aandacht te besteden aan de groepsvorming.

Om tot een goede groepsvorming te komen doorloopt een groep een aantal fases:

1. forming
2. norming
3. storming
4. performing
5. adjourning.

Zie voor verdere uitleg van deze fases het boek 'Groepsplan gedrag' (Overveld, 2016).

Van elke leerkracht wordt verwacht dat zij aan het begin van het schooljaar per fase een plan paraat hebben waarmee zij de groepsvorming vorm geven.

De intern begeleider coacht de leerkrachten n.a.v. klassenconsultaties.

Voor de groep 0 en de schakelklassen is er sprake van regelmatige instroom van nieuwe leerlingen waardoor er steeds weer kritisch gekeken moet worden naar de fases van groepsvorming. Bij nieuwe instroom in groep 1 t/m 8 hechten wij er belang aan om de balans in de groep te behouden door kritisch naar de groepsvorming te kijken.

Leerkrachten kunnen te alle tijde de intern begeleider raadplegen.

Algemene planning:

Tijdsplanning:	Acties:
Augustus	Opstellen plan groepsvorming tot herfstvakantie.
September	Klassenconsultatie + nagesprek
Oktober	Sociogram afnemen (gr 1 t/m 8) + analyseren + plan aanpassen
November	Klassenconsultatie + nagesprek + plan aanpassen

3.3 De indeling in niveaus

De zorgstructuur op de Pniëlschool is planmatig en cyclisch en heeft aandacht voor iedere leerling van de school. De meeste leerlingen zullen hun hele schoolloopbaan in niveau 1 (het niveau van algemene zorg) zitten. Een aantal leerlingen zal echter extra hulp nodig hebben. Deze extra hulp kan zowel cognitief als sociaal emotioneel van aard zijn. Leerlingen die extra hulp krijgen, komen in een hoger niveau van zorg terecht. Naast genoemde leerlingen, is er ook een groep leerlingen die thuis extra (gezins)begeleiding (op uiteenlopend gebied) krijgt. De leerlingen bij wie dit plaats vindt (en waarvan het bekend is op school), worden in niveau 2 van de zorgstructuur geplaatst. De school speelt geen actieve rol, maar houdt zich op de hoogte van de stand van zaken met betrekking tot deze begeleiding.

In de 'Leerlingen-Zorgmap' van iedere groep zit een groepsoverzicht, gemaakt vanuit ESIS/KIJK!. Hierop staat vermeld wat de stimulerende en belemmerende factoren zijn, in welk niveau van zorg elke leerling zit en of de leerling korter dan een jaar op school zit en/of korter dan 4 jaar in Nederland is. (zie bijlage)

Beredeneerd onderwijsaanbod

Goed onderwijs is onze kerntaak. Goed beredeneerd onderwijs is onderwijs dat afgestemd is

op de doelgroep (de kinderen en hun ouders, omgevingsfactoren en de maatschappij) en waarbij gebruik wordt gemaakt van moderne methodes en eigentijdse hulpmiddelen. Ons onderwijs is gericht op de optimale ontwikkeling van elk kind. De focus ligt op goed reken, taal- en leesonderwijs. Onze school werkt systematisch en doelgericht aan het maximaliseren van de leerprestaties en gebruikt daartoe een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de leerlingen.

Binnen de Pniëlschool is er een vaste structuur in het aanbod van onderwijs en zorg. Er is een leerstofjaarklassensysteem waarbinnen zoveel mogelijk leerlingen werken. N.a.v. de toetsgegevens (o.a. Cito) worden de leerlingen ingedeeld in 3 aanpakken:

- Aanpak 3: Verdiept arrangement
- Aanpak 2: Basis arrangement
- Aanpak 1: Intensief arrangement

De lessen worden gegeven m.b.v. het directe instructiemodel, met de daarbij vastgestelde afspraken rondom uitgestelde aandacht (zie bijlage voor werkwijze directe instructiemodel) Voor de vakken: Rekenen, woordenschat en begrijpend lezen geldt dat deze lessen worden gegeven volgens een vast organisatie-model (zie hiervoor bijlage).

Het is van groot belang dat leerlingen uit het basisarrangement (aanpak 2) de juiste instructie en aandacht van de leerkracht kunnen ontvangen. De school verwijst weinig naar S(B)O en biedt behoorlijk wat extra zorg voor leerlingen uit aanpak 1 (intensief arrangement). Dit vindt met name plaats in de groep. De differentiatie zit met name in een korte verlengde en/of andere instructie. De school vindt het belangrijk dat alle leerlingen tot hun recht komen en schrikt niet terug voor leerlingen die speciale onderwijsbehoeften hebben, zolang elke leerling, gezien zijn/ haar onderwijsbehoeften, krijgt wat hij/zij nodig heeft. Dit geldt dus ook voor leerlingen die meer aankunnen. Deze leerlingen hebben in de groep een plek in aanpak 3 (verdiept arrangement).

Binnen dit arrangement wordt tevens het aanbod en de aanpak (voor zowel in de groep als in de plusklas) voor de plusklasleerlingen beschreven.

Voor identificatie van meer- en hoogbegaafde leerlingen maakt de school gebruik van SiDi3, observaties van de leerkracht, toetsresultaten (zowel methodegebonden- als Citotoetsen) en informatie vanuit ouders.

Deze leerlingen worden, naast het aanbod van het verdiept arrangement binnen de groep, gedurende 1 dagdeel per week opgevangen in de plusklas, waar zij uitdagende opdrachten krijgen met gebruikmaking van de pittige plustorens. De coördinatie rondom het beleid meer- en hoogbegaafdheid wordt verzorgd door de meer- en hoogbegaafdheidscoördinator. (zie beleidsplan 'Meer- en hoogbegaafdheid'.)

Voor een leerling dat extra ondersteuning nodig heeft dat niet past binnen de basisondersteuning van de school (zorgniveau 4) stelt de school indien nodig een ontwikkelingsperspectief op.

Is er sprake van een achterstand op één of meerdere vakgebieden, dan wordt er een OPP opgesteld waarin wordt beschreven waarom de keuzes zijn gemaakt en waarin een passend aanbod wordt bepaald. Bij voorkeur gebeurt dit aan het einde van leerjaar 6.

In het OPP staat beschreven wat de verwachte uitstroombestemming van de leerling is, dus naar welke onderwijsdoelen gestreefd wordt en de onderbouwing daarvan. Tevens wordt hierin beschreven welke ondersteuning en begeleiding de leerling nodig heeft en hoe die wordt aangeboden. Er worden dus vervangende onderwijsdoelen beschreven.

De school gebruikt voor het opstellen van het ontwikkelingsperspectief met eigen leerlijn o.a. de medische gegevens, informatie over eerder verleende hulp en ondersteuning en behaalde leerresultaten. Er wordt gekeken naar de thuissituatie en er worden eventueel aanvullende observaties of onderzoek verricht. Voor nader onderzoek moeten ouders toestemming geven. Via PPO Rotterdam kan mogelijk een extern deskundige worden ingeschakeld.

Voor leerlingen die externe ondersteuning krijgen die niet in het reguliere (basis) ondersteuningsaanbod zit, zoals begeleiding bij dyslexie en ambulante begeleiding, wordt een groeidocument met uitstroombestemming opgesteld.

De school voert op overeenstemming gericht overleg met de ouders over het opstellen van het groeidocument/ontwikkelingsperspectief met eigen leerlijn. Het ontwikkelingsperspectief met eigen leerlijn wordt uiteindelijk door de ouders en de school vastgesteld en ondertekend. Het ontwikkelingsperspectief met eigen leerlijn wordt regelmatig, tenminste jaarlijks, met de ouders geëvalueerd.

Het groepsplan

De drie arrangementen vormen de basis voor het groepsplan. (zie bijlage) In het groepsplan wordt het leerstofaanbod per aanpak beschreven, doelen op individueel- en groepsniveau gesteld welke worden uitgedrukt in vaardigheidsscores.

A.d.h.v. een individuele uitdraai vanuit het ESIS wordt per leerling bekeken wat de groei in vaardigheidsscore en DLE is. Op basis van deze gegevens wordt vanaf E4 een individueel doel gesteld voor de nieuwe periode. Hierbij maken wij als richtlijn o.a. gebruik van het leerrendementoverzicht van LOVS-toetsen. Vanaf groep 5 worden de doelen in samenspraak met de leerling gesteld.

Om realistische doelen te kunnen stellen kiezen wij ervoor om na het 3e meetmoment, M4, individuele doelen te stellen.

Groepsdoelen worden vanaf M2 gesteld. Dit is het moment waarop we starten met het afnemen van citotoetsen. Het groepsdoel is o.a. het gemiddelde van de individuele doelen. Daarbij wordt ook bekeken welke interventies de leerkracht op onderwijsleerproces toepast en wordt ingeschat welke invloed dit kan hebben op de groepsdoelen.

Het actuele groepsplan is terug te vinden in de groepsmap. Voor de groepen 3 t/m 8 wordt een groepsplan gemaakt voor de volgende vakken:

- rekenen
- spelling
- technisch lezen
- begrijpend lezen (vanaf groep 4).

Twee keer per jaar (aug-jan en feb-juli) wordt voor bovenstaande vakken een groepsplan opgesteld waarin de aanpakken, doelen, organisatie, leertijd, materialen, de score van de vorige toets en het nieuwe doel worden beschreven.

Na elke methode gebonden toets wordt een evaluatie toegevoegd aan het groepsplan. Het groepsplan wordt, indien nodig, aangepast. Het logboek wordt dagelijks bij nieuwe observaties/bevindingen ingevuld. Dit is een leidraad voor het handelen van de leerkracht. In het logboek worden nieuw behaalde prestaties en onderdelen waarin de leerling zich nog verder moet ontwikkelen beschreven. Tevens wordt informatie over verwerking, leerstijl van de leerling, etc. opgenomen in het logboek.

De leerkracht evalueert de data a.d.h.v. de onderdelen van het onderwijsleerproces, zoals leerstofaanbod, didactisch handelen, leertijd, klassenmanagement, pedagogisch handelen, etc..

Een individueel handelingsplan (IHP) wordt opgesteld indien er sprake is van gedrags- en/of werkhoudingsproblemen. Een IHP beslaat een periode van 6 tot 8 weken. Na deze periode volgt altijd een evaluatie. Een kopie van het IHP met de evaluatie komt in het leerling-dossier bij de IB-er.

Indien een leerling een specifiek aanbod krijgt op de vakgebieden wordt dit aanbod genoteerd in het groepsplan.

Ondersteuningsniveau 1: Algemene zorg

Basisaanbod door de leerkracht binnen de groep. Het kind wordt gevolgd in de groep. De leerkracht is verantwoordelijk voor leerstofaanbod en begeleiding, waarbij het groepsoverzicht en groepsplan het uitgangspunt vormen.

De leerkracht:

- geeft de leerlingen voldoende tijd en gelegenheid tot leren
- gebruikt onderwijskundig verantwoorde methoden
- stelt duidelijke, SMART-geformuleerde doelen
- geeft les volgens het directe instructiemodel
- voert een goed klassenmanagement (waaronder zelfstandig werken)
- schept een positief werkklimaat
- is deskundig met betrekking tot de methoden en didactiek
- kan op een goede en effectieve wijze samenwerken met collega's
- observeert en evalueert regelmatig de vorderingen van leerlingen

Al in niveau 1 is het van belang een onderscheid te maken tussen:

- a. leerlingen die voldoende hebben aan de reguliere leerstof (aanpak 2)
- b. leerlingen die de remediërende (aanpak 1) of verrijkende leerstof (aanpak 3) uit de methode nodig hebben
- c. leerlingen met gedragsproblemen of sociaal-emotionele problematiek

Ondersteuningsniveau 2: Extra zorg

De leerkracht geeft extra zorg op basis van de signaleringsgegevens (eigen observatie, analyse van de methodegebonden toetsen, LOVS, zorg van ouders). De leerkracht geeft extra zorg door:

- meer individuele instructie en (andere) verwerking
- extra feedback
- het inzetten van extra didactische materialen
- toepassen van een groepsorganisatie, gericht op differentiatie.

Deze extra zorg wordt beschreven in het groepsplan. De leerkracht brengt de ouders op de hoogte van de extra zorg die geboden wordt. De extra zorg kan ook worden verleend door de extra leerkracht of onderwijsassistent die enkele dagdelen per groep beschikbaar is.

De leerkracht evalueert de gegeven hulp en gaat na of de extra zorg het beoogde effect heeft gehad. Op grond van de evaluatiegegevens wordt een voortgangsbeslissing genomen. Dit kan zijn:

- Doorgaan met de huidige aanpak tot dat het gewenste resultaat bereikt is (dit wordt dan vermeld op het handelingsplan)
- Teruggaan naar het niveau van de algemene zorg (niveau 1) (handelingsplan evalueren en bewaren in de zorgmap, het nieuwe zorgniveau wordt vermeld in het zorgoverzicht)

- Problematiek bespreken met de IB-er en wanneer er behoefte aan is inbrengen ter bespreking tijdens het SCP-overleg.
- De problematiek is ernstiger en vraagt om speciale zorg met intern onderzoek (niveau 3). Dit zal dan besloten worden in de groepsbespreking.

Ondersteuningsniveau 3: Speciale zorg na intern onderzoek

De leerkracht bespreekt de leerling met de intern begeleider. Intern wordt door de IB-er of de begeleider leerlingzorg (SCP) van PPO nader onderzoek gedaan. Op basis van de verzamelde gegevens verkennen de leerkracht, de intern begeleider en eventueel de begeleider leerlingzorg oplossingen voor het probleem en in overleg stelt de leerkracht een handelingsplan voor de leerling op (een handelingsplan waar vooralsnog geen 'externen' bij betrokken zijn) . Ouders worden door de groepsleerkracht op de hoogte gesteld. Op dit niveau kan eventueel advies ingewonnen worden bij een externe deskundige. Het handelingsplan beschrijft de speciale zorgactiviteiten die de leerkracht met de leerling in de groep gaat uitvoeren.

Het inzetten van de speciale zorg richt zich op:

- het vaststellen van aangepaste doelen
- het aanpassen van (individuele) instructie en verwerking
- het ondersteunen van het leerproces d.m.v. orthodidactische of pedagogische hulpmaterialen
- het creëren van een positief werkklimaat
- de sociaal emotionele ontwikkeling

De leerkracht en de intern begeleider evalueren de gegeven hulp en gaan m.b.v. een herhalingsonderzoek na of de speciale zorg effect heeft. Op grond van deze evaluatie nemen de leerkracht en de intern begeleider een besluit:

- doorgaan met begeleiding in de speciale zorg op dit niveau tot het gewenste resultaat bereikt is (verlenging van het handelingsplan voor de leerkracht)
- specificeren van de begeleiding in de speciale zorg op dit niveau door het inzetten van een ontwikkelingsperspectief
- teruggaan naar het niveau van extra zorg (niveau 2, extra zorg wordt beschreven in een HP, indien mogelijk opgenomen in het groepsplan) of van de algemene zorg (niveau 1)
- leerling wordt besproken in het OZO (Onderwijzorgoverleg) voor extern advies, na schriftelijke toestemming ouders (niveau 4)
- aanmelding bij een externe instantie voor observatie, psychologisch diagnostisch of ander onderzoek. Na (indien nodig schriftelijke) toestemming van de ouders, door de intern begeleider gedaan (niveau 4). De intern begeleider blijft verantwoordelijk voor de tweedelijns zorg (externe instanties). Er wordt of een groeidocument aangemaakt of aanvraag arrangement ingediend. (zie bijlage)

Ondersteuningsniveau 4: Speciale zorg na extern onderzoek

Wanneer gekozen wordt voor aanmelding bij een externe instantie voor observatie, psychologisch diagnostisch of ander onderzoek, kan dit aangevraagd worden door de intern begeleider, bijvoorbeeld bij PPO. Na dit onderzoek kunnen de volgende voortgangsadviezen gegeven worden:

- De leerling wordt op school verder begeleid met een apart programma/eigen leerlijn of met een handelingsplan voor speciale zorg (bijvoorbeeld traject ambulante begeleiding, ontwikkelingsperspectief). Hierbij kunnen leerlingen verschillende vormen van extra hulp krijgen, zoals externe hulp.
- De leerling gaat over naar het niveau van bovenschoolse zorg (niveau 5).

Wanneer het probleem meerdere disciplines betreft, brengt de intern begeleider de leerling in tijdens het overleg van het OZO (intern begeleider, een directielid en de externe begeleider(s)). Dit gebeurt na toestemming van de ouders. De beschikbare gegevens worden geanalyseerd. De externe begeleider(s) komen samen met de school tot een vervolgstap voor de leerling. Dit kan nader onderzoek zijn zoals hierboven beschreven.

Ondersteuningsniveau 5: Bovenschoolse zorg

Plaatsing op een andere voorziening die past bij de ondersteuningsbehoeften van het kind. De school kan geen passend onderwijsaanbod voor een kind realiseren. Er is sprake van handelingsverlegenheid van de school. Het kind heeft een andere voorziening nodig die beter aansluit bij de onderwijsbehoeften van het kind. Denk aan: andere basisschool, SBO, REC 1-4. Voor plaatsing op het SBO geeft de toelaatbaarheidscommissie (TLC) een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) af. Voor plaatsing binnen een REC-school geeft de toelaatbaarheidscommissie een eindadvies af. Ouders melden aan en hebben de keuzevrijheid voor plaatsing.

Wanneer een leerling binnen school niet verder begeleid kan worden in zijn ondersteuningsbehoeften en de school geen passend schoolaanbod voor de leerlingen kan realiseren is de grens van de zorgstructuur van school bereikt.

Er is sprake van:

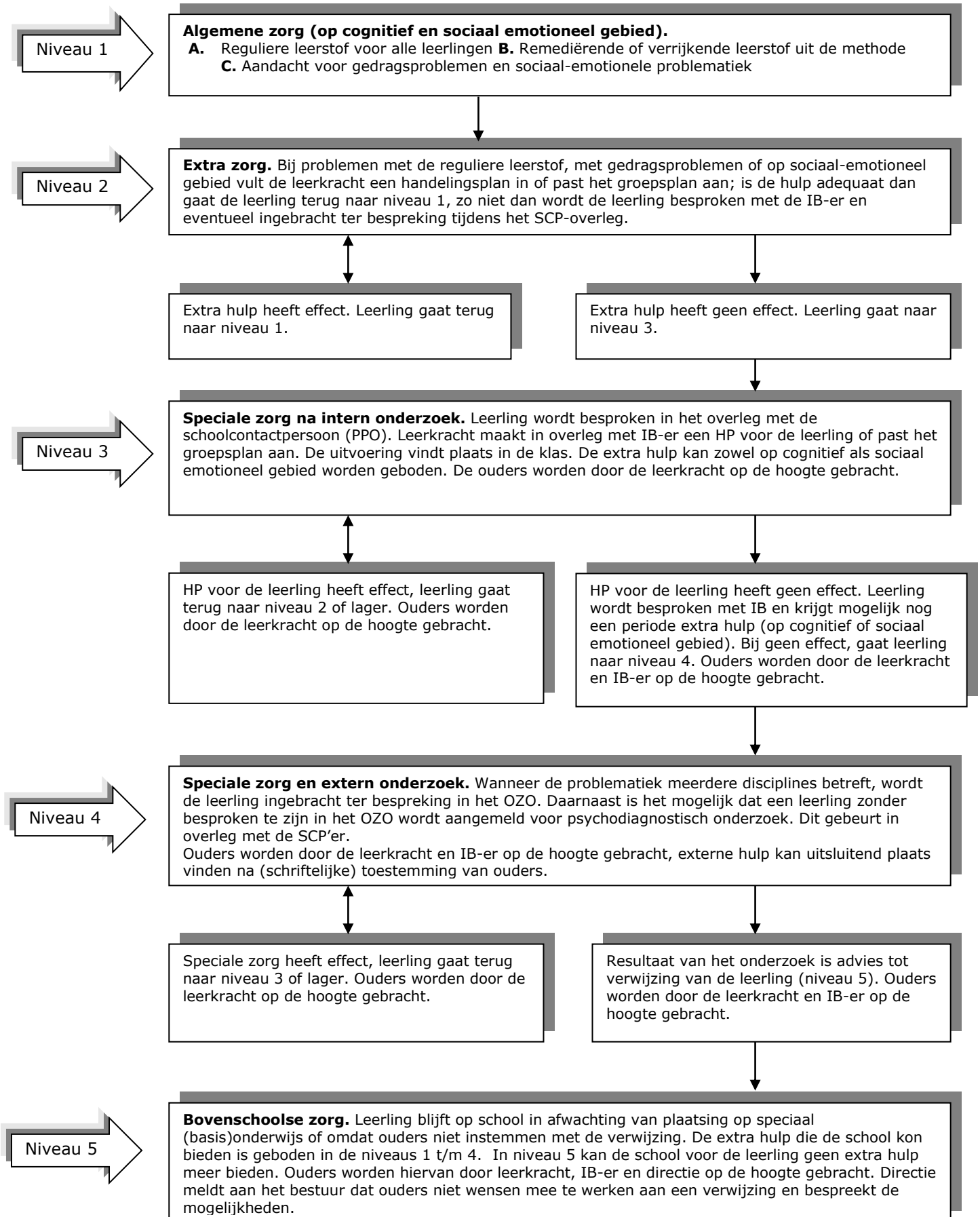
- een te laag IQ
- een ernstige leerachterstand die alle gebieden omvat
- een complexe werkhouding- of gedragsproblematiek
- een specifieke stoornis
- een ernstige stoornis in de functieontwikkeling

PPO bekijkt de mogelijkheden van een korte of langdurige plaatsing in het speciaal (basis)onderwijs of verwijst door naar de juiste REC, behorende bij het cluster waar het kind in geplaatst zou moeten gaan worden.

Indien ouders niet instemmen, neemt de directeur contact op met het bestuur met het verzoek samen naar een oplossing te zoeken, gezien het feit dat de school de leerling in het voorgaande traject (niveau 1 t/m 4) alle hulp geboden heeft die binnen haar mogelijkheden ligt. Voor de leerlingen in niveau 5 is geen extra hulp binnen de school meer mogelijk.

Leerlingen die teruggeplaatst worden vanuit het S(B)O, wordt bekeken welk ondersteuningsniveau passend is.

3.4 Pniëlschool, de zorgstructuur in schema

3.5 De verschillende besprekingen

In de zorgstructuur worden de volgende besprekingen onderscheiden: groepsbesprekingen (GB), (LAN-)besprekingen met de schoolcontactpersoon (SCP'er), besprekingen met schoolmaatschappelijk werk (SMW) en besprekingen van het Onderwijzorgoverleg (OZO). De data voor de diverse besprekingen worden in de zorgkalender (zie bijlage) van de school opgenomen. De IB-ers spreken de data voor de klassenconsultaties (minimaal 1 x per jaar) af met de individuele leerkrachten. Het aantal consultaties is afhankelijk van de aanpak waarin de leerkracht is ingedeeld.

De groepsbesprekingen (GB)

<i>Doelen</i>	<i>Frequentie</i>	<i>Deelnemers</i>	<i>Voorzitter</i>
Bespreking van de ontwikkelingen en de zorg in de reguliere groep.	Drie keer per jaar.	Leerkracht, IB-er	IB-er
Bespreking van de ontwikkelingen en de zorg in de schakelklas eerste opvang.	Vier keer per jaar (na elke cursusperiode).	Leerkracht, IB-er	IB-er

Drie keer per jaar vindt er een groepsbespreking/overdracht plaats tussen de leerkracht en IB-er:

- Overdracht, evaluatie eindtoetsen en startpunt nieuwe leerjaar in de laatste week van de zomervakantie.
- In november.
- In februari, na de midden toetsen.

Tijdens de groepsbespreking worden onder andere de toetsresultaten van de methodegebonden toetsen en de LOVS-toetsen besproken. Tijdens de groepsbesprekingen komen alle leerlingen aan de orde. Ter voorbereiding op de groepsbespreking vult de leerkracht een groepsbesprekingsformulier in. Na afloop noteert de intern begeleider de gemaakte afspraken in het groepsbesprekingsformulier (zie bijlage).

Voor de schakelklassen eerste opvang is het OPP/IHP de leidraad voor de groepsbespreking.

Bespreking schoolcontactpersoon (SCP en SCP-LAN)

<i>Doelen</i>	<i>Frequentie</i>	<i>Deelnemers</i>	<i>Voorzitter</i>
Bespreken van cognitieve, sociaal-emotionele en gedrag- en werkhoudingsproblematiek van leerlingen met de schoolcontactpersoon (niveau 2 en hoger) Deskundigheidsbevordering leerkrachten en IB-ers	Ca. 10 x per jaar, gepland en op afroep.	IB-ers, leerkracht (indien mogelijk) en schoolcontactpersoon. (PPO)	IB-er.

Indien een leerling nieuw wordt ingebracht tijdens de bespreking, wordt vooraf een hulpvraag geformuleerd en genoteerd op de agenda.

Gemaakte afspraken en interventies worden door de IB-er vastgelegd in de notulen.

Deze notulen worden door de intern begeleider in Esis.

Bespreking Schoolmaatschappelijk Werk (SMW)

<i>Doelen</i>	<i>Frequentie</i>	<i>Deelnemers</i>	<i>Voorzitter</i>
Bespreking van de zorgen rondom de ontwikkeling en de thuissituatie van leerlingen die zijn aangemeld voor Schoolmaatschappelijk Werk.	1x per drie a vier weken	SMW, IB	SMW

SMW legt verantwoording af aan IB en vertelt de stand van zaken m.b.t. de geboden hulp en de contacten die SMW onderhoudt met leerlingen/ouders, leerkrachten en externen. SMW notuleert en maakt de agenda.

Het Onderwijzorgoverleg (OZO)

<i>Doelen</i>	<i>Frequentie</i>	<i>Deelnemers</i>	<i>Voorzitter</i>
Kinderen waarbij sprake is van meervoudige problematiek en waarbij de geboden interventies nog niet tot de gewenste verbeteringen hebben geleid (niveau 3 en hoger) Gebruik maken van de expertise van externe partners.	Afgestemd op behoefte, ongeveer één keer in de twee maanden.	De ouders, IB-ers, de leerkrachten van de betreffende leerlingen (indien organisatorisch haalbaar), PPO, SMW en CJG. Verder personen op afroep (bijv. leerplicht, wijkagent).	IB-er.

De agenda wordt verzorgd door de IB-er, daarnaast draagt de IB-er zorg voor het notuleren en het verspreiden van het gespreksverslag onder alle aanwezigen.

Het Datateam

<i>Doelen</i>	<i>Frequentie</i>	<i>Deelnemers</i>	<i>Voorzitter</i>
De leerkrachten bespreken a.d.h.v. het 4D-principe hun data met elkaar. Leerkrachten maken gebruik van elkaars deskundigheid. Elk datateam heeft zijn eigen onderwerp. Na de midden- en de eindtoetsen staan de CITO-resultaten centraal.	3 x per jaar	Leerkrachten, MT, IB.	IB

3.6 De interne specialistische leerkracht

Op de Pniëlschool zijn specialistische leerkrachten werkzaam op het gebied van rekenen, taal en gedrag. De specialisten leggen in samenwerking met de IB-er klassenconsultaties af. Vooraf wordt afgesproken naar welke leerkrachtvaardigheden gekeken wordt. Deze klassenconsultaties staan gepland in de zorgkalender.

Elk schooljaar vindt drie keer per jaar overleg plaats tussen de specialisten, IB-ers en directie om de kwaliteit van het onderwijs te evalueren en te verbeteren.

3.7 Informatievoorziening aan en samenwerking met ouders

Zie schoolplan 2021-2025 (in ontwikkeling).

3.8 Contacten met externen

Bij zorgen op cognitief, sociaal-emotioneel of maatschappelijk gebied kan (door de IB-er) de hulp van o.a. onderstaande instanties ingeschakeld worden:

- PPO: schoolcontactpersoon
- Logopedist
- Oefentherapeut motoriek
- Jeugd Bescherming Rotterdam Rijnmond (JBRR)
- Schoolmaatschappelijk werk
- Raad van Kinderbescherming
- Centrum Jeugd en Gezin
- Leerplichtambtenaar
- Algemeen Meldpunt Kindermishandeling
- GGD
- Wijkteam
- Wijkagent
- Zorgverleners zoals Flexus Jeugdplein, Lucertis, Stek, MEE, etc..

3.9 Schoolwisselingen

3.9.1 Van basisschool naar basisschool

Indien een leerling van school wisselt, vult de leerkracht het OKR PO-PO binnen één week in. De IB-ers zetten dit document klaar in OSO. (Overstap Service Onderwijs)

Bij inschrijving van een nieuwe leerling halen de IB-ers het dossier uit OSO op, voordat de inschrijving verstuurd wordt naar BRON. De IB-ers worden bij een nieuwe inschrijving z.s.m. op de hoogte gesteld.

3.9.2. Van basisschool naar VO

De advisering voor het VO start al in groep 7.

In groep 7 krijgen de ouders en betreffende leerlingen te horen of ze in aanmerking komen voor LWOO en worden de voorlopige adviezen besproken naar aanleiding van de Entree toets en de CITO LOVS-resultaten.

Tijdens het eerste rapportgesprek (februari) in groep 8 bespreken de leerkracht(en) en intern begeleider het definitieve schooladvies met de ouder(s) en leerlingen.

De definitieve adviezen worden gegeven a.d.h.v. de plaatsingswijzer Rotterdam.

In het advies worden de volgende punten meegenomen:

- Entreetoets groep 7 en het bijbehorende Cito advies.
- Leerlingvolgsysteem; hoe is het scoreverloop?
- Taalbeheersing
- Werkhouding
- Zelfstandigheid
- Interesses van de leerling
- Inzicht; de scores op rekenen en begrijpend lezen tellen zwaarder dan de scores op spelling en technisch lezen.

Op het moment dat een leerling de basisschool verlaat om over te stappen naar het VO wordt er in Esis een OSO klaargezet waarin alle documenten m.b.t. de leerling te vinden zijn.

Documenten:

- eindtoets basisschool
- addendum 4 & 5

- adviesformulier
- drempeltoets
- indien nodig overige informatie.

De VO-school waar de leerling staat ingeschreven kan deze gegevens ophalen.

3.9.3 Van basisschool naar s(b)o

Indien een leerling het advies s(b)o krijgt draagt de intern begeleider zorg voor de overdracht. Recente toetsgegevens en het groeidocument worden overgedragen aan de nieuwe school.

3.10 Actiepunten n.a.v. dit hoofdstuk

- onderwerp datateam: inhoud logboek en evaluaties op onderwijsleerproces
- schoolstandaard nader bekijken met elkaar
- OPP: begeleiding vanuit CED voor leerkrachten en IB
- werkwijze indeling aanpakken onderbouw omschrijven

HOOFSTUK 4 HET LEERLING- EN ONDERWIJS VOLGSYSTEEM (LOVS)

4.1 Inleiding

Het leerling- en onderwijs volgsysteem is een concreet hulpmiddel voor het signaleren en registreren van de vorderingen van de leerlingen op didactisch en sociaal emotioneel gebied (o.a. gedrag en werkhouding). De gegevens worden gebruikt op individueel, groeps- en schoolniveau met als doel het geboden onderwijs over een langere termijn te kunnen volgen. Andere belangrijke doelen zijn:

- tijdig in kunnen spelen op de leer- en/of gedragsproblemen van leerlingen om grotere problemen te voorkomen
- planmatig kunnen handelen, waardoor belemmeringen in het ontwikkelingsproces worden verminderd of weggenomen
- het beoordelen van de kwaliteit van het geboden onderwijs m.b.t. individuele leerlingen, een groep leerlingen en de school als geheel
- het beoordelen van de vorderingen in relatie tot de door de individuele leerkrachten en school nagestreefde doelen
- het kunnen archiveren van alle relevante informatie en documentatie
- benchmarking (het kunnen vergelijken van scholen onderling)

4.2 Methode afhankelijke en onafhankelijke toetsen

Op school worden methode afhankelijke en methode onafhankelijke signaleringstoetsen afgenomen.

De methode afhankelijke signaleringstoetsen

De methode afhankelijke signaleringstoetsen worden voor en/of na elk thema, eenheid of blok afgenomen. De evaluatie van de toetsgegevens wordt genoteerd in het logboek. Aan de hand van de analyse van de toetsgegevens worden interventies gepleegd.

De methode onafhankelijke signaleringstoetsen

De methode onafhankelijke signaleringstoetsen (ofwel de CITO LOVS toetsen) worden twee maal per jaar volgens de toetskalender afgenomen. De bouwcoördinator ontvangt van de IB-ers de informatie en maakt in het begin van het schooljaar de zorgkalender (zie bijlage) met daarin opgenomen de toetsmomenten van de methode onafhankelijke toetsen. Daarnaast coördineert de intern begeleider het afnemen van de methode onafhankelijke toetsen en zorgt voor aanschaf van de nodige materialen. De groepsleerkracht telt zelf de individuele leerlingmaterialen voor de groep af.

In het kader van de kwaliteitsontwikkeling van het onderwijs aanbod op schoolniveau, worden twee keer per jaar de schoolresultaten van het LOVS besproken tijdens de groepsbespreking, tijdens een MT-IB overleg, tijdens een teamvergadering met het hele team en tijdens een doelstellingengesprek op bestuursniveau.

We toetsen de leerlingen met methode onafhankelijke toetsen op de volgende gebieden:

- Ontwikkeling van het jonge kind (Rekenen voor Kleuters groep 2, Taal voor Kleuters groep 2, TAK, Observatielijst KIIJK!, Toets Beginnende Geletterdheid, Utrechts getalbegrip)
- Protocol Dyslexie
- Technisch lezen (AVI, DMT)
- Begrijpend lezen (Toets Begrijpend Lezen 2012, groep 3: 3.0)

- Spelling (Spelling 2011, groep 3: 3.0)
- Woordenschat (Woordenschattoets)
- Rekenen en wiskunde (Rekenen & Wiskunde 2012, groep 3 en 4: 3.0)
- Studievaardigheden
- Sociaal emotionele ontwikkeling (SCOL, groep 3 t/m 8, leerlingenSCOL: groep 6 t/m 8)

4.3 Schoolstandaard

De Pniëlschool hanteert als opbrengstmaat de landelijk gemiddelde vaardigheidsscores als schoolstandaard.

Het streven is om de verdeling 20% (I) -20% (II) -20% (III) -20% (IV) -20% (V) op (bijna) alle vakgebieden te behalen. A.d.h.v. een eerste analyse van de meest recente resultaten van de cito-toetsen is een voorlopige schoolstandaard vastgesteld. (zie bijlage) De percentage zijn per vakgebied vastgesteld wat een realistischer beeld geeft. A.d.h.v. deze voorlopige schoolstandaard stellen wij onze doelen voor het nieuwe schooljaar vast.

Vaardigheidsscores zijn inschattingen en mogen niet als exacte waarde benaderd worden. De marges in de tabellen is waar het om gaat en deze kan je aflezen.

4.4 Afspraken m.b.t. de afname en verwerking van toetsen op groeps- en schoolniveau

Afname en verwerking van toetsen op groepsniveau

In elke groep is een toetsmap aanwezig met de handleiding van de methodeonafhankelijke toetsen en de in te vullen formulieren.

Voor het afnemen van de methode afhankelijke en de methode onafhankelijke signaleringstoetsen zijn verder de volgende afspraken gemaakt:

- De toetsen worden klassikaal, in groepjes en/of individueel door de groepsleerkracht afgenomen en door de groepsleerkracht nagekeken. Indien een toets individueel wordt afgenomen wordt dit in de evaluatie als opmerking genoteerd.
- De toetsresultaten van de methode afhankelijke toetsen worden door de groepsleerkracht op een groepsoverzicht genoteerd of digitaal ingevoerd.
- Voor de methode afhankelijke toetsen wordt de 80%-norm gehanteerd (80% goed = cijfer 6).
- De gegevens van de methode onafhankelijke toetsen worden door de groepsleerkracht in Esis verwerkt en een uitdraai van het groepsoverzicht wordt bewaard in de groepsmap. De IB-ers bekijken één keer per jaar de groeps- en de toetsmap op inhoud.
- Bij de normering van de methode onafhankelijke signaleringstoetsen gaan wij uit van de landelijke vergelijkingsgegevens.
- De IB-er krijgt een kopie of uitdraai van zowel de methode afhankelijke als de methode onafhankelijke groepsoverzichten.
- De toetsen worden door de groepsleerkracht geanalyseerd en geëvalueerd en dit wordt opgenomen in het logboek. Op basis hiervan worden groepsplannen opgesteld of aangepast. Een kopie van het (bijgestelde) groepsplan gaat naar de IB-er.
- Op basis van de resultaten wordt nagegaan of het onderwijsleerproces op groeps- en/ of individueel niveau bijgestuurd moet worden.

Afspraken m.b.t. de toetsresultaten op schoolniveau

- In het kader van de kwaliteitsontwikkeling van het onderwijsaanbod op schoolniveau, worden twee keer per jaar de schoolresultaten van het LOVS besproken in een datateam. Daarnaast wordt één keer per jaar de pedagogische behoeften besproken in een datateam.
- M.b.v. de schooloverzichten wordt bekeken of de doelen die gesteld zijn in het schoolplan gehaald zijn, of gehaald kunnen worden. Indien nodig worden de doelen

bijgesteld of wordt een aanzet gegeven voor nieuwe plannen in het kader van de schoolontwikkeling (nieuwe methoden, scholing, begeleiding).

4.5 Observaties, diagnostische- en overige toetsen

Indien nodig kunnen de leerkrachten de volgende toetsen/observatie-instrumenten inzetten:

- Tijdsteekproef
- PI-dictee
- TTR
- Struiksmā
- DLE-toets rekenen
- TAK
- Diagnostische gesprekken
- Drempeltoets.

4.6 Leerlingdossiers

De IB-er legt gemakkelijk te raadplegen en ordelijke leerlingdossiers aan. In het leerlingdossier bevinden zich alle toetsgegevens, observatieverslagen, IHP's, verslagen van leerlingbesprekingen en consulterende gesprekken tussen de intern begeleider en de groepsleerkracht, externe deskundigen en/of ouders. De intern begeleider ziet er op toe dat de dossiers beperkt toegankelijk zijn.

Indien er over een leerling nieuwe informatie bekend wordt, noteert degene die dit heeft vernomen dit in ESIS en brengt alle betrokkenen binnen school hiervan op de hoogte.

Overige belangrijke afspraken

- De dossiers worden na 1 jaar gefiled en na 5 jaar na het verlaten van de school vernietigd.

4.7 Actiepunten n.a.v. dit hoofdstuk

- Afspraken m.b.t. cijfering verfijnen.